

Høringsnotat

Udkast til bekendtgørelse om mærkningsordning for fisk fanget kystnært med skånsomme redskaber

Bekendtgørelsen blev i udkast sendt i ekstern høring den 25-09-2019 med frist for afgivelse af høringssvar den 01-11-2019.

Fiskeri har modtaget høringssvar fra 14 organisationer og virksomheder:

Følgende 14 høringsparter har fremsendt bemærkninger til udkastet til bekendtgørelse:

Landsforeningen Levende Hav (LLH)
Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri Producentorganisation (FSKPO)
HORESTA
Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO)
Marine Stewardship Council (MSC)
De Samvirkende Købmænd (DSK)
Kystfiskerkompagniet (KK)
Greenpeace (GP)
Verdensnaturfonden (WWF)
Forbrugerrådet Tænk og Dyrenes Beskyttelse (sammen FTDB)
Det Dyreetiske Råd (DDR)
Danmarks Restauranter og Cafeer (DRC)
Qfish
Danmarks Pelagiske Producentorganisation(DPPO)

Ingen høringsparter har oplyst, at de ingen bemærkninger har til udkastet til bekendtgørelse om mærkningsordning for fisk fanget kystnært med skånsomme redskaber

Høringssvarene har berørt følgende punkter:

1. Generelle bemærkninger
2. Krav om afholdt kursus
3. Kravet om maximallængde på 17 meter
4. Krav om kystnært fiskeri (min 80 % af togterne under to døgn)
5. Krav om redskaber
6. Begrænsning af togtlænder for fartøjer, der udenfor mærkningsordningen fanger muslinger og østers
7. Krav til virksomheder
8. Krav til fiskere
9. Krav til fisk og produkter fra andre lande
10. Yderligere kriterier
11. Udviklingskammer
12. Kommunikation, navn og visuelt udtryk
13. Sproglige bemærkninger

I det følgende vil de væsentligste høringssvar blive gennemgået. Miljø- og Fødevarerministeriets kommentarer hertil er anført i kursiv. Høringssvarene er kun gengivet i hovedtræk. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, som kan ses på Høringsportalen.

Ad. 1 Generelle Bemærkninger

DSK udtrykker bekymring for, hvis det i for høj grad vælges, at have fokus på implementering i HORECA-sektoren.

*Hertil bemærker **Miljø- og Fødevarerministeriet**, at det er ønskværdigt med så bred en implementering af mærket som muligt, og at ministeriet har intensiveret dialogen med detailsektoren.*

Ad. 2 Krav om afholdt kursus

FSKPO henstiller til, at man ikke regner med, at der vil være mange fiskere der har gennemført kurset når bekendtgørelsen træder i kraft, da der ikke er afholdt kurser endnu.

*Hertil bemærker **Miljø- og Fødevarerministeriet**, at det, i henhold til kravet om gennemført kvalitetskursus, er centralt, at en stor mængde fiskere deltager i kurset inden mærket implementeres. Fiskeristyrelsen har og vil fortsat gøre opmærksom på kursusmulighederne på deres hjemmeside og via nyhedsbreve mm.*

KK er bekymret for kursets varighed (2 dage). Kurset kan betyde tab i fiskedage/arbejdsfortjeneste og omkostninger til transport og overnatning vil afskære en del deltagere fra at tage uddannelsen. Det er **KK's** skøn, at den faglige læring kunne gennemføres på 1,5 dag uden overnatning og at eksaminationen kan gennemføres fra hjemmet. **KK** anbefaler, at bekendtgørelsen ikke har tid/kvantitet i formuleringen af kursets forløb.

DSK advarer mod, at man fastsætter alt for omkostningskrævende uddannelseskra, da der kun er forbrugerne til at betale regningen. I stedet foreslår de at et tilsvarende kendskabsniveau kan opnås via webkurser eller andet.

*Hertil bemærker **Miljø- og Fødevarerministeriet**, at det er centralt, at der på kurset sikres tilstrækkeligt tid til uddannelse i kvalitet. Udkastet til bekendtgørelsen følger retningslinjerne der er fastlagt for kurset i det relevante arbejdsmarkedsudvalg under Uddannelsesministeriet, herunder*

længden. Deltagerne på kurset vil modtage nærmere fastsat godtgørelse, og deltagerudgifterne er holdt til et minimum.

WWF mener, at der skal være en tidsbegrænset gyldighed på kvalitetskurset, og således sikre at fiskerne har den nyeste og mest relevante viden.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at det må vurderes løbende, hvorvidt omstændighederne har ændret karakter i en sådan grad, at fiskerne igen skal tage kurset.

Ad. 3 Krav om maksimal længde på 17 meter

WWF mener, at mærkningen skal begrænses til fartøjer med en maksimal længde på 12 m for at sikre at mærket hjælper med at fremme de små kystfiskerierhverv.

FTDB mener, at det er problematisk at udelukke pelagisk trawl fra fartøjer på over 17 meter, da dette fremstår skånsomt i DTU-Aqua's faglige baggrundsrapport.

DPPO anbefaler, at begrænsninger på fartøjslængder fjernes, da dette ikke er sigende for om et fiskeri er kystnært eller skånsomt.

*Hertil bemærker **Miljø- og Fødevareministeriet**, at denne bekendtgørelse er baseret på afrapporteringen fra arbejdsgruppen om kystfiskeri, der anbefalede at mærket lægger sig tæt op ad kystfiskerordningens rammer og kriteriet, herunder maksimal længden for fartøjer på 17 meter.*

Ad. 4 Krav om kystnært fiskeri (min 80 % af togterne under to døgn)

LLH mener, at når kystfiskere bliver defineret som skånsomme, kan det være lige meget hvor de fisker. **LLH** mener, at havfanget fisk bør være inkluderet i ordningen. **LLH** mener, at hvis kravet om at det skal være kystnært fangede fisk fjernes, fjernes samtidigt argumenterne for § 8, stk. 2. **LLH** er bekymrede for at kapitel 7 unødigt vil øge bureaukratiet, og at det vil afholde kystfiskere fra at melde sig til mærket.

DSK savner definition på "kystnært", særligt med henblik på de 20 % af fangstrejserne der gerne må vare længere end to døgn. **DSK** mener det kan opfattes som vildledende, når der ikke er grænser for langt væk fiskerne kan fiske på 20 % af togterne.

Qfish bemærker, at bekendtgørelsens nuværende ordlyd gør det muligt, at foretage otte endagsrejser og derefter to fx 10-dagsrejser.

*Hertil bemærker **Miljø- og Fødevareministeriet**, at denne bekendtgørelse er baseret på afrapporteringen fra arbejdsgruppen om kystfiskeri, der anbefalede at mærket lægger sig tæt op ad kystfiskerordningens rammer og kriteriet, herunder kravet om at min 80 % af togterne varer under to døgn. Det vurderes, at kravet om fartøjernes længdebegrænsning i sammenhæng med kravet om begrænsning af togternes varighed, altovervejende vil sikre en kystnær fangst.*

Ad. 5 Krav om redskaber

DFPO foreslår, at små trawlredskaber omfattes af mærket og **DFPO** anbefaler fortsat at det undersøges om ikke de er mindst ligeså skånsomme, som de redskaber der allerede er på listen (bilag 15 i Bekendtgørelsen om regulering af fiskeriet, nr. 1069 af 26/10/2019).

DFPO foreslår, at der åbnes for at alle fartøjer under 17 meter der opfylder betingelserne i § 2, stk. 3 og 4, får mulighed for at deltage i ordningen.

WWF mener ikke aktive fangstredskaber som snurrevod kan betegnes som skånsomme, og bør derfor ekskluderes fra ordningen.

*Hertil bemærker **Miljø- og Fødevareministeriet**, at ministeriet ønsker en simpel og enslydende regulering. Hvad angår fangstredskaber, sikres dette helt konkret ved, at følge Bekendtgørelsen om regulering af fiskeriet, nr. 1069 af 26/10/2019's kystfiskerordnings bilag 15. Her ud over bemærker ministeriet, at DTU-Aqua i rapporten Miljøskånsomhed og økologisk bæredygtighed i dansk fiskeri*

har redegjort for de forskellige redskabers skånsomhed. Som følge af den politiske aftale om den nye kystfiskerordning for perioden 2020-2022, vil rapporten blive ajourført.

DPPO foreslår, at not tilføjes listen over skånsomme redskaber, da not regnes som et af de mest skånsomme redskaber af DTU-Aqua, jf. rapporten "Miljøskånsomhed og økologisk bæredygtighed i dansk fiskeri."

Hertil bemærker **Miljø- og Fødevarerministeriet**, at snurpenot er med i ordningen (ikke inkluderet flyshooting).

Ad. 6 Begrænsning af togtlænder for fartøjer, der uden for mærkningsordningen fanger muslinger og østers

FSKPO bemærker, at der i § 2, stk. 8 sættes krav om, at samtlige fangstrejser der foretages af fartøjer der henvises til i § 2, stk. 7 skal være under 48. timer. **FSKPO** ser ingen grund til denne differentiering, og henleder til, at stk. 8 slettes.

DFPO ønsker oplyst, hvilke fiskerier der er tale om i § 2, stk. 7, og hvorfor der er behov for at netop disse fiskerier omfattes af skærpede bestemmelser vedr. fangstrejsernes længde (§ 2, stk. 8).

Hertil bemærker **Miljø- og Fødevarerministeriet**, at disse fartøjer fisker på 2 licenser, og det kun er på den ene licens, de kan benytte mærkningsordningen. De kan ikke benytte mærkningsordningen, når der fanges østers eller muslinger med skrab. Fangstrejsernes længde opgøres ikke pr licens men samlet. Derfor kan det ikke opgøres om fartøjet har 80 % fangstrejser, når fartøjet fisker til mærkningsordningen. Derfor er kravet strammet for disse fartøjer. Det bemærke, at hele undtagelsen for skrabere i forhold til at kunne deltage i ordningen, når de fisker med andet redskab, må anses for at være positiv for fartøjerne.

WWF er uforstående for, hvorfor håndplukkede østers ikke må sælges under mærkningen og mener derfor at § 2, stk. 7 skal ændres.

Hertil bemærker **Miljø- og Fødevarerministeriet**, at der aktuelt kører en forsøgsordning for håndopsamling af østers. Når denne udløber, vil Miljø- og fødevarerministeriet tage stilling til inkorporeringen af dette mulige fiskeri i ordningen.

Ad. 7 Krav til virksomheder

FSKPO mener, at det er vigtigt at de overordnede rammer for egenkontrol ikke kommer til at være administrativt tunge (fx ved to separate regnskaber) da dette vil være en hæmsko for at få mærket til at blive brugt af fx fiskehandlere.

Hertil bemærker **Miljø- og Fødevarerministeriet**, at der ikke i bekendtgørelsen er lagt op til krav om to separate regnskaber.

DRC bemærker formuleringen i § 3, stk. 3 og advarer imod, at der bliver krav til mere dybdegående registrering for restauratører, der ønsker at servere skånsomt fanget fisk.

HORESTA mener, at det skal være muligt for spisesteder at mærke retter på et spisekort og anprise hovedingrediensen i en fiskeret uden krav om registrering og skriftlig procedurer for egenkontrol.

HORESTA mener ift. § 3, stk. 4, at sporbarheden bør omfatte nuværende regler for sporbarhed uden yderligere krav.

HORESTA's bemærkning om, at spisesteder ikke bør registrere aktiviteten brug af mærket fisk, medfører at brugen af udenlandsk mærket fisk heller ikke bør registreres.

Miljø- og Fødevarerministeriet bemærker at:

Med ordningen er det hensigten at etablere en statslig ordning til understøttelse af afsætningen af skånsomt fanget fisk. Erfaringerne fra andre tilsvarende ordninger viser, at den offentlige kontrol er vigtig for en sådan ordnings troværdighed. Kravene i § 3 er de grundlæggende forudsætninger for

en troværdig kontrol. Kravet om skriftlige procedurer, som sikrer adskillelse og sporbarhed, har som formål dels at sikre, at spisestedet har styr på indkøb og anvendelse af skånsomt fanget fisk, dels at være grundlag for den offentlige kontrol med ordningen. Registreringskravet har på tilsvarende måde et dobbelt formål. Dels indebærer registreringen at virksomheden forpligter sig til at overholde kravene i ordningen, herunder kravet om skriftlige procedurer, som sikrer adskillelse og sporbarhed for produkter omfattet af ordningen, dels er registreringen en forudsætning for, at Fødevarerstyrelsen kan gennemføre den målrettede offentlige kontrol til understøttelse af ordningens troværdighed, som er den afgørende forskel i forhold til private ordninger med tilsvarende anprisninger.

HORESTA foreslår, at retter, hvor den primære ingrediens er fisk omfattet af ordningen og dermed mærkningen, kan anpriser med, at den primære ingrediens er omfattet af mærkningen.

DSK foreslår, ift. § 6, stk. 2, at formuleringen ændres, så det fremgår, at produkterne kan mærkes med logoet, når ”de fisk, som indgår i produktet, opfylder kravene under mærkningsordningen”, da produkterne kan indeholde andet end fisk.

Hertil bemærker **Miljø- og Fødevarerministeriet**, at der ændres formulering i § 6, stk. 2 til ”Tilberedt fisk og fiskeprodukter kan mærkes med logoet, når de fisk og skaldyr produktet indeholder udelukkende er fisk og skaldyr, der opfylder kravene under mærkningsordningen.”

HORESTA finder det overflødigt at opbevare dokumentation i 1 år.

DSK bemærker ift. § 3, stk. 4, at dokumentation for sporbarhed skal opbevares i mindst 1 år. Frossen fisk kan have en holdbarhed på mere end et år. **DSK** spørger, hvordan dette i givet fald skal håndteres?

Hertil bemærker **Miljø- og Fødevarerministeriet**, at dokumentationen for sporbarhed skal opbevares et år efter produktets sidste anvendelsesdato. Dette vil blive præciseret i bekendtgørelsen.

Ad. 8 Krav til fiskere

FSKPO mener at fartøjer under 10 meter i første omgang bør fritages for at give melding om afsejling og ankomst. Hvis der alligevel indføres et meldingssystem for fiskere under 10 meter, mener **FSKPO**, at det ikke bør omfatte alle de betingelser der fremgår af bilag 5a i reguleringsbekendtgørelsen, men udelukkende gå på melding om afsejling og ankomst. **FSKPO** ønsker ikke fartøjer under 10 meter melder om fx art og mængde.

DFPO anbefaler, at § 8 udgår af bekendtgørelsen. **DFPO** finder det ubegrundet, med ekstra krav for melding om afsejling, ankomst og losning for (små) fartøjer, der deltager i ordningen og som fisker på farvandserklæring. Det er **DFPO**'s opfattelse, at en sådan skærpelse vil blive en alvorlig hindring for mærkets udbredelse. Hvis der er behov for ændringer i krav om meldinger, bør det indgå i den almindelige regulering.

Hertil bemærker **Miljø- og Fødevarerministeriet**, at Fiskeristyrelsen af kontrollenssyn har behov for at fartøjer under mærkningsordningen melder ankomst til havn, og at melding om ankomst sker som angivet i bilag 5A i reguleringsbekendtgørelsen. Opsætningen af mærkningsordningen kræver dog ikke, at der angives art og mængde som angivet i § 8 stk. 1,a, og den del vil blive udeladt.”

GP anbefaler, at fartøjer pålægges krav om fuldt dokumenteret fiskeri, hvis de skal have tilladelse til at fange og lande fisk under mærkningsordningen.

WWF efterspørger et separat kapitel om kontrol af fiskerne. **WWF** spørger til, hvordan det vil sikres at der udelukkende er skånsomme redskaber ombord? Og at 80 % af fangstrejserne er under 2 døgn?

WWF efterspørger også en vejledning om rapportering for disse krav i dette kapitel. **WWF** er

bekymrede for de 600 små fartøjer der ikke er underlagt VMS-krav. **WWF** anbefaler Remote Electronic Monitoring, med kamera ombord. **WWF** bemærker manglende kontrol med bifangst af fugle og pattedyr, og foreslå elektronisk monitorering.

*Hertil bemærker **Miljø- og Fødevareministeriet**, at der ikke i ordningen er krav om et fuldt dokumenteret fiskeri (anvendelse af kameraovervågning). Kontrollen af overholdelse af kravet om, at 80 % af fangstrejserne er under 2 døgn, og at der udelukkende er skånsomme redskaber ombord, indgår i Fiskeristyrelsens kontrol af mærkningsordningen.*

DPPO ønsker, at der opstilles helt klare regler for, hvornår en tilladelse til at fiske under ordningen inddrages. De ønsker ikke vendinger som ”kan inddrages”, som de finder for vage og ifølge **DPPO** ligger op til vurderingsspørgsmål og uigennemsigthed i de enkelte sager.

Hertil bemærker Miljø- og Fødevareministeriet, at det er op til Fiskeristyrelsen at foretage en konkret vurdering i den enkelte sag.

Ad. 9 Krav til fisk og produkter fra andre lande

HORESTA mener at oprindelsesland eller herkomststedet for den primære ingrediens skal fremgå tydeligt. Dette mener **HORESTA** også skal gælde ved anprisning på et spisested.

*Hertil bemærker **Miljø- og Fødevareministeriet**, at ministeriet ikke ser nogen grund til at pålægge restaurationer yderligere krav til redegørelse for herkomststed eller oprindelsesland ved anprisning af mærkeordningen, end de i øvrigt er pålagt.*

MSC har tiltro til at den danske fiskeri- og fødevarekontrol er i stand til at sikre en velfungerende sporbarhed, blandt de danske virksomheder, der er involveret, men ikke ift. Produkter fra andre lande. **MSC** anbefaler en entydig international standard og kontrol fra tredje part, men anerkender at det kan være et godt alternativ med en pragmatisk tilgang i det foreliggende tilfælde.

*Hertil bemærker **Miljø- og Fødevareministeriet**, at det er den importerende virksomhed der er forpligtet til at dokumentere over for Fiskeristyrelsen, at produktet opfylder krav, der er sammenlignelige med mærkeordningens krav.*

DSK bemærker, at det er uklart, hvorvidt bestemmelsen (§ 4) kræver, at hvert enkelt produkt skal godkendes af Fiskeristyrelsen (på varenummerniveau), og om eksempelvis ændring i mængdeindhold eller andre ingredienser vil medføre krav om fornyet godkendelse.

*Hertil bemærker **Miljø- og Fødevareministeriet**, at hvert produkt skal godkendes, men at det forventes at være en formsag, hvad angår produkter der kommer fra fiskerier der i forvejen er godkendt af Fiskeristyrelsen.*

DSK bemærker også, at der i § 4, stk. 3 henvises til stk. 2, nr. 4. **DSK** spørger om det skal være en henvisning til stk. 2, nr. 2?

*Hertil bemærker **Miljø- og Fødevareministeriet**, at det skal være en henvisning til stk. 2, nr. 2.*

DSK spørger om henvisningen i § 5, stk. 1, til, at virksomhederne skal sikre, at betingelserne i § 5, stk. 2, til stadighed er opfyldt – er korrekt?

*Hertil bemærker **Miljø- og Fødevareministeriet**, at det skal være en henvisning til § 4, stk. 2.*

GP anbefaler at importerede produkter ikke kan mærkes af hensyn til, at korte transportafstande vil give et produkt med en lavere CO₂-udledning.

WWF foreslår, at man venter med at introducere fisk fra andre lande i ordningen, til den er blevet implementeret i Danmark.

*Hertil bemærker **Miljø- og Fødevareministeriet**, at Danmark som følge af sine EU-retslige forpligtelser, ikke må stille EU-borgere ringere end danske borgere. Som følge heraf skal fisk og*

fiskeprodukter fra andre medlemslande, der lever op til kravene i mærkningsordningen, have mulighed for at deltage i mærkningsordningen på lige fod med danske fiskere.

Ad. 10 Yderligere kriterier

DDR anbefaler, at ordningen bredes ud til også at inkludere fiskenes velfærd. **DDR** mener, at når mærket kun inddrager krav rettet mod natur og miljø, og ikke inddrager fiskenes velfærd, finder **DDR** det både vildledende og utidssvarende.

FTDB mener, at ordningen skal have fokus på dyrevelfærd. Herunder fangstmetoder, hvor fisks lidelse minimeres og hvor aflivningen foregår human. **FTDP** mener det vil være vildledende ikke at have et sådan krav.

Hertil bemærker Miljø- og Fødevareministeriet, at der som følge af flere organisationers høringssvar, oprettes et følgegruppe, hvor bl.a. et krav om fiskenes velfærd vil kunne diskuteres.

FTDB mener, at der skal være krav om at der kun kan fiskes fra bestande der er inden for sikre biologiske rammer.

GP anbefaler, at mærkningsordningen indeholder bestandskriterier for de arter, der fanges og landes. Et sådan kriterie bør som minimum udelukke arter, der dokumenteret ikke fiskes bæredygtigt.

GP bemærker at et manglende bestandskriterie gør det muligt at fange og mærke arter, hvor kvoten ikke følger FMSY-klassificeringen i den fælles fiskeripolitik.

WWF mener, at den nuværende definition af skånsomt fiskeri er mangelfuld, idet her ikke stilles krav til sunde bestandsopgørelser. **WWF** mener, at mærket kun skal være for fisk med sunde bestandsopgørelser.

Ministeriet kan oplyse, at som følge af, at der efter høringsperiodens gennemførelse er truffet politisk beslutning om at udvide mærkningsordningen til at indeholde krav om, at kun fisk fisket inden for sikre biologiske rammer kan indgå i ordningen. Derfor vil bekendtgørelsen blive revideret og sendt i ny høring.

FTDB mener, at det vil være vildledende, at inkludere truede bestande i ordningen.

GP finder det absurd, at et manglende bestandskriterie gør det muligt at fange og mærke ål, der er på IUCN's rødliste.

WWF kan ikke støtte op om et mærke der promovere salg af kritisk truede arter som ål.

Hertil bemærker Miljø- og Fødevareministeriet, at truede arter vil blive taget ud af ordningen.

GP bemærker, at et manglende bestandskriterie gør det muligt at fange og mærke arter, hvor der ikke findes bestandsvurderinger, fx skrubbe og stenbider mm. **GP** anbefaler, at der som led i udviklingen af mærkningsordningen igangsættes et arbejde for at få bestandsvurderet arter.

WWF foreslår, at hvis der ikke eksisterer en bestandsopgørelse for en art, som skal sælges under mærkningsordningen, så skal der tilføjes et krav om, at en sådan udarbejdes. Konkret vil **WWF** have bestandsopgørelser for stenbider og torsk, inden de kan indgå i ordningen. **WWF** mener, at der i fremtiden skal udvikles en forvaltningsplan for arter, der ikke er forvaltet gennem fangstbegrænsninger (TACs), såsom stenbider.

Ministeriet kan oplyse, at som følge af, at der efter høringsperiodens gennemførelse er truffet politisk beslutning om at udvide mærkningsordningen til at indeholde krav om, at kun fisk fisket inden for sikre biologiske rammer kan indgå i ordningen. I de tilfælde, hvor der ikke findes en bestandsvurdering, skal denne eller anden videnskabelig vurdering produceres, før den pågældende bestand vil kunne indgå i ordningen.

FTDB mener, at ordningen skal have krav om reduceret CO₂-niveau.

WWF ønsker, at der bliver arbejdet for at minimere CO₂-forbruget.

Miljø- og fødevareministeriet bemærker, at det er ministeriets ambition, at lave en så enkelt ordning som muligt. Det bemærkes, at de skånsomme fiskerier ifølge en undersøgelse fra DTU-Aqua og Aarhus Universitet (Dinesen et. al., Individual transferable quotas, does one size fit all? Sustainability analysis of an alternative model for quota allocation in a small-scale coastal fishery. In Marine Policy 88 (2018)) har et markant lavere brændstofforbrug, end ved andet fiskeri.

WWF mener der mangler stillingtagen til minimering af bifangst af havfugle, havpattedyr og truede bruskfisk. Bekendtgørelsen bør tage stilling til utilsigtet bifangst af bruskfisk, for at undgå økonomisk incitament. **WWF** mener, at for at opnå dette bør der lanceres en plan for bedre dokumentering og minimering af sådanne bifangster, hvori der tages stilling til elektronisk monitoring og redskabsudvikling. **WWF** mener også, at der mangler en plan for forhindring af spøgelsesnet og pligt til at bjerge og rapportere tabte redskaber.

FTDB mener, at ordningen kun vil have lille eller slet ingen positiv og måske negativ effekt for havmiljøet. **FTDB** opfordrer til, at Miljø- og Fødevareministeriet arbejder videre med mærket, og inddrager flere elementer af skånsomhed, så mærket bliver et bæredygtighedsmærke. Grundet **GP**'s holdning til det manglende bestandskriterie anbefaler **GP**, at mærkningsordningen ikke lanceres i sin nuværende form. **GP** deltager gerne i arbejdet med at styrke mærkningsordningen. Hertil bemærker Miljø- og Fødevareministeriet, at der som følge af flere organisationers høringssvar, oprettes en følgegruppe, hvor en sådan inddragelse vil kunne diskuteres.

DFPO forslår på baggrund af deres høringssvar, at det genovervejes at målrette mærket til lokalt fanget fisk.

Hertil bemærker **Miljø- og Fødevareministeriet**, at det ikke er hensigtsmæssigt at målrette mærket lokalt fanget fisk, da fisk fra fx Vestjylland også skal kunne mærkes og sælges i Aarhus, København og Odense mm.

Ad. 11 Udviklingskammer

FSKPO påtager sig at starte et "udviklingskammer", hvor de centrale spillere i hele afsætningskæden og andre interessenter kan udvikle krav til og indholdet i mærket. (inkl. kvalitetsuddannelsen, mv.)

FSKPO håber, at ministeriet vil samarbejde om kammeret og med tiden overtage dette arbejde.

GP anbefaler, nedsættelse af en følgegruppe, der kan sikre udviklingen i mærkningsordningen i relation til udviklingen i fiskeriet. Her bør deltage repræsentanter fra NGO'er, forskningsverdenen og erhvervet.

WWF bakker op om ideen om et udviklingskammer, der udvikler forvaltningsplaner for vigtige kystfiskerarter, strategier for minimering af bifangst og forhindring af spøgelsesnet mm. **WWF** deltager gerne.

FTDB foreslår, at der nedsættes en følgegruppe/udviklingskammer, der skal sikre at mærkets kriterier og brug evalueres, og at kriterierne for mærkeordningen udvikles og strammes. **FTDB** vil gerne bidrage til dette arbejde.

Som svar på ønskerne om en følgegruppe, vil **Miljø- og Fødevareministeriet** oprette en sådan. Denne vil blive nedsat og drevet af ministeriet.

Ad. 12 Kommunikation, navn og visuelt udtryk

FSKPO mener, at det reviderede logo med krone, præsenteret på 1. partnerskabsmøde, er væsentlig mindre elegant og helstøbt end det oprindelige logo vedlagt udkastet til bekendtgørelsen i bilag.

FSKPO anbefaler at der arbejdes videre med det oprindelige logo. **FSKPO** anbefaler også, at det oprindelige logo bruges, når mærket bliver trykt i et lille format. **FSKPO** foreslår, at de selv kan tale videre med BUTTER AGENCY om dette.

Hertil bemærker **Miljø- og Fødevarerministeriet**, som følge af at mærket bliver statsligt, følger en række formkrav, herunder at ministeriets krone bliver del af logoet.

DFPO kan ikke anbefale det navn og logo der fremgår af høringsmaterialet. **DFPO** mener ikke navnet kommer til at svare til indholdet, og derfor finder **DFPO**, at der med "naturskånsomt" vil være risiko for vildledning af forbrugerne.

Hertil bemærker **Miljø- og Fødevarerministeriet**, at navnet refererer til de skånsomme redskaber, der er omfattet af ordningen.

FSKPO mener, at man i kommunikationen omkring mærket, bør undgå at bruge begrebet "bæredygtig".

MSC gør opmærksom på brugen af begreberne "sustainability" og "sustainable" i notifikationen til bekendtgørelsen til Europa Kommissionen. **MSC** mener således, at bæredygtighed fremhæves som et bærende element for ordningen. **MSC** mener ikke det er tilstrækkeligt, at sige, at brugen af et givet redskab er afgørende for hvorvidt et fiskeri er bæredygtigt. **MSC** mener heller ikke, at man på forhånd kan udelukke, at større fartøjer og andre typer redskaber kan anvendes i et bæredygtigt fiskeri.

MSC mener, at det vil være uheldigt såfremt markedsføringen omkring mærket fører til at der blev udbredt en opfattelse af, at den såkaldt "natur-skånsomme" fisk skulle være mere bæredygtig eller af højere kvalitet end andre typer fisk.

Ministeriet er opmærksom på, at mærket hidtil ikke har været planlagt som et bæredygtighedsmærke, hvad angår bæredygtig forvaltning af fiskebestandene. Hertil bemærker **Miljø- og Fødevarerministeriet**, at mærkets garanti for at der udelukkende er anvendt skånsomme redskaber, bidrager til en bedre beskyttelse af havbunden og dermed til fremme af et bæredygtigt havmiljø. Dog er der som tidligere nævnt efter høringsrunden truffet politisk beslutning om at inkludere et bestandskriterium i mærkningsordningen.

MSC mener, at navnet "NaturSkånsom" og den ledsagende tekst "Respekt for hav og håndværk" er relativt svagt definerede begreber. **MSC** understreger vigtigheden i, at kommunikationen af ordningen ikke bliver ekskluderende i forhold til andre typer fiskeri.

DFPO gør opmærksom på at det er vigtigt, at kommunikationen omkring mærket tager afsæt i at fremhæve de omfattede fiskerier og ikke kritiserer de fiskerier, som ikke er omfattet.

Hertil bemærker **Miljø- og Fødevarerministeriet**, at ministeriets kommunikation omkring mærkningsordningen, udelukkende vil sigte mod de fiskerier og fiskere der deltager i mærkningsordningen, og at kommunikationen er udarbejdet ud fra en præmis om ikke at være misbilligende overfor øvrige fiskerier.

DSK bemærker, at det er uklart om der er tale om et eller flere logoer i § 7. **DSK** er glade for at logo også bliver udarbejdet i en sort/hvid version, og anbefaler at det bliver lavet i en version uden så meget tekst, at det bliver svært læsligt på små etiketter.

Hertil bemærker **Miljø- og Fødevarerministeriet**, at der kun er tale om ét logo, men at dette kan optræde i flere versioner.

DDR mener, at hvis mærkningsordningen ikke ændres, så den også dækker hensyn til fiskevelværd, bør navnet ændres til et, som klart signalere, at hensyn til dyrevelfærd ikke er omfattet, fx "Miljøvenligt Fiskeri".

Hertil bemærker **Miljø- og Fødevarerministeriet**, at det foreslåede navn ikke adskiller sig fra Naturskånsom i nogen væsentlig grad, som bør medføre et nyt navn.

Ad. 13 Sproglige bemærkninger

DSK sproglig uklarhed i § 3, stk. 1. Her fremgår det, at virksomheder, ”der vil modtage eller opskære fisk, fremstille tilberede [...]”. Det er uklart, om der mangler et ”og”, eller om der skal stå ”tilberedte”. *Hertil bemærker Miljø- og Fødevareministeriet, at der mangler et ”og”.*

DSK bemærker endvidere er der endnu ikke tilføjet et nyt stk. 3 til Fødevarestyrelsens bekendtgørelse om autorisation og registrering af fødevarevirksomheder m.v., men det, formoder **DSK**, kommer senest samtidig med denne bekendtgørelse.

*Til dette har **Miljø- og fødevareministeriet** ingen bemærkninger.*

DRC bemærker, at formuleringen ”detail- og engrosvirksomheder” skal ændres til også at inkludere restaurationer.

*Hertil bemærker **Miljø- og Fødevareministeriet**, at det præciseres så det fremgår tydeligt at detail- og engrosvirksomheder inkluderer restaurationer.*